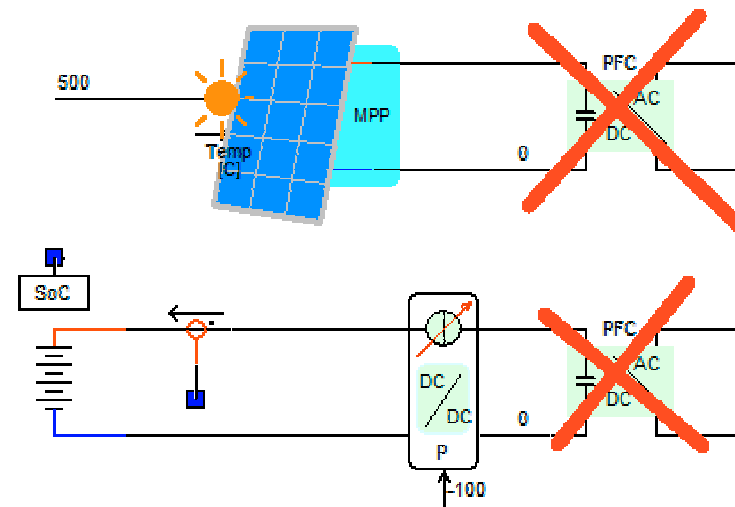

Schakelen in DC-netten

dr ir P.J.van Duijsen

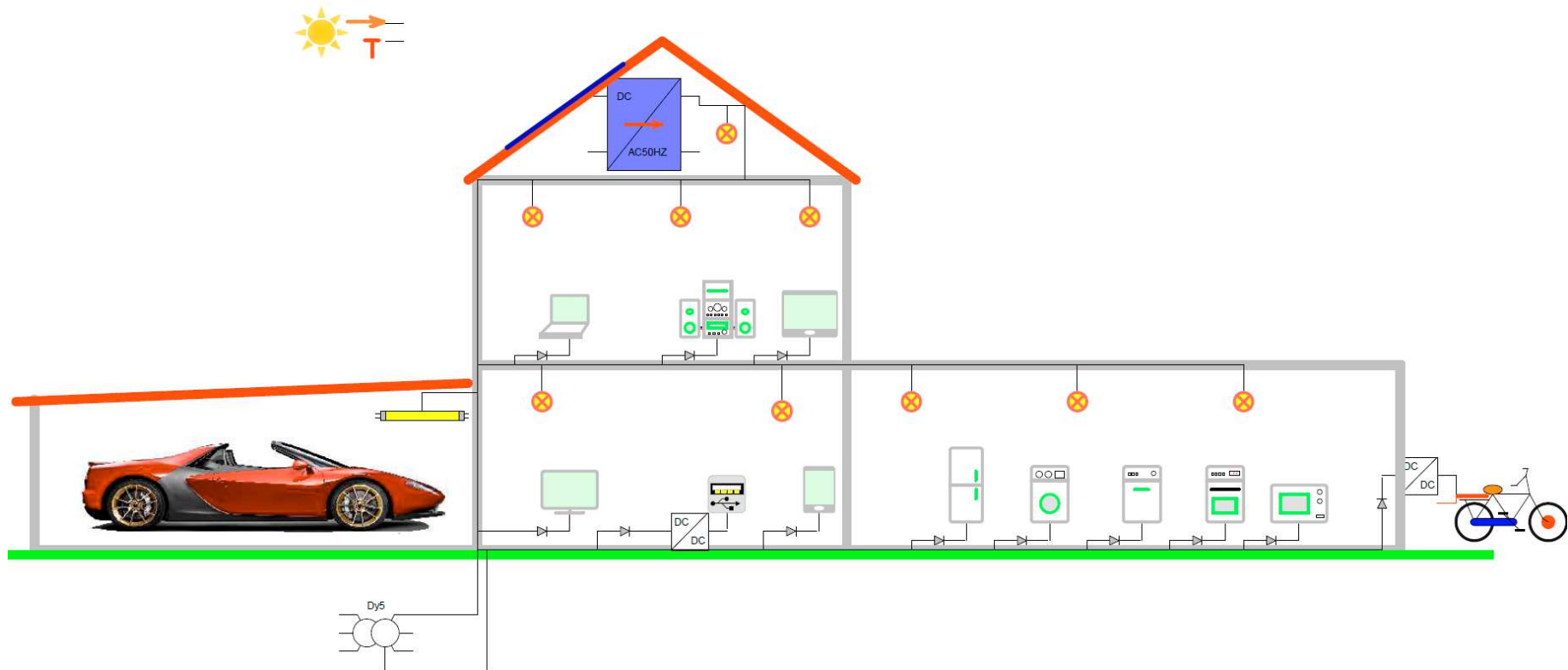
Learning by Simulation

Simulation Research
The Netherlands

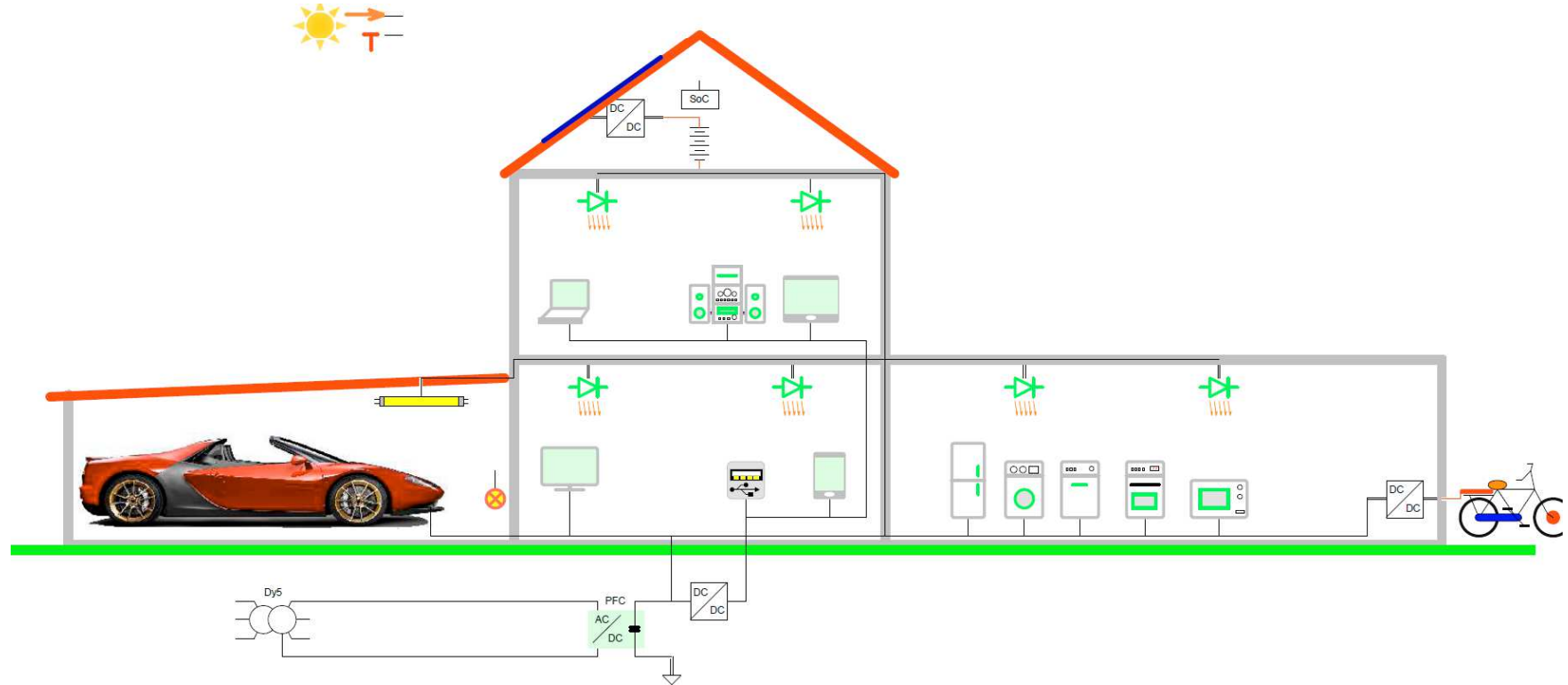
Voordelen AC

- Bestaat

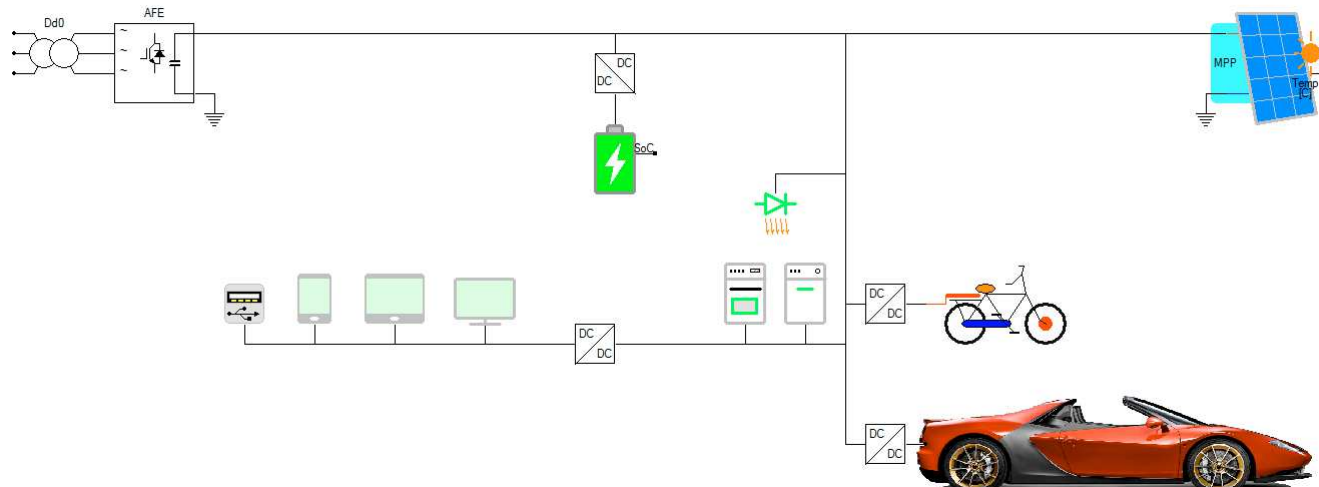
Voordelen DC

- Regelbaarheid

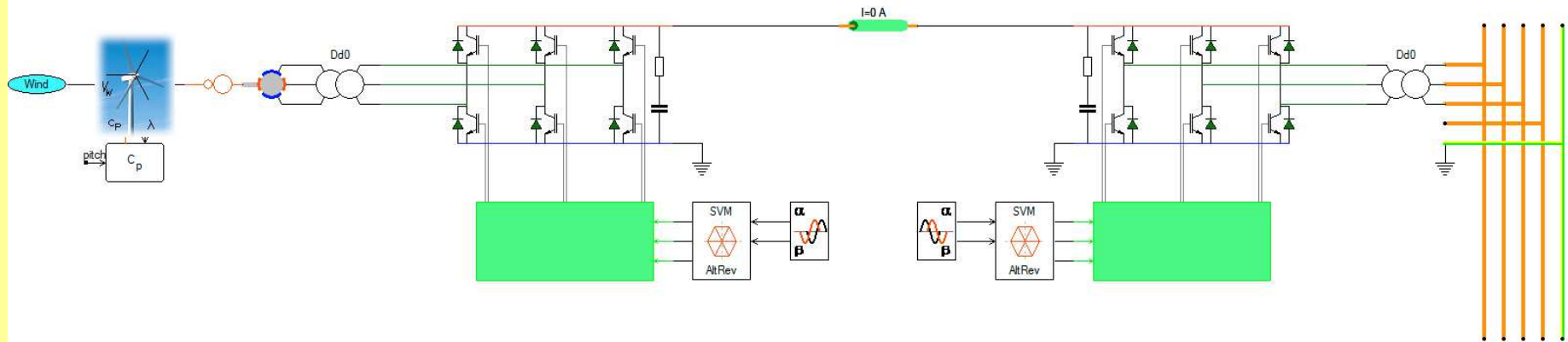

Welke Netten zijn er?

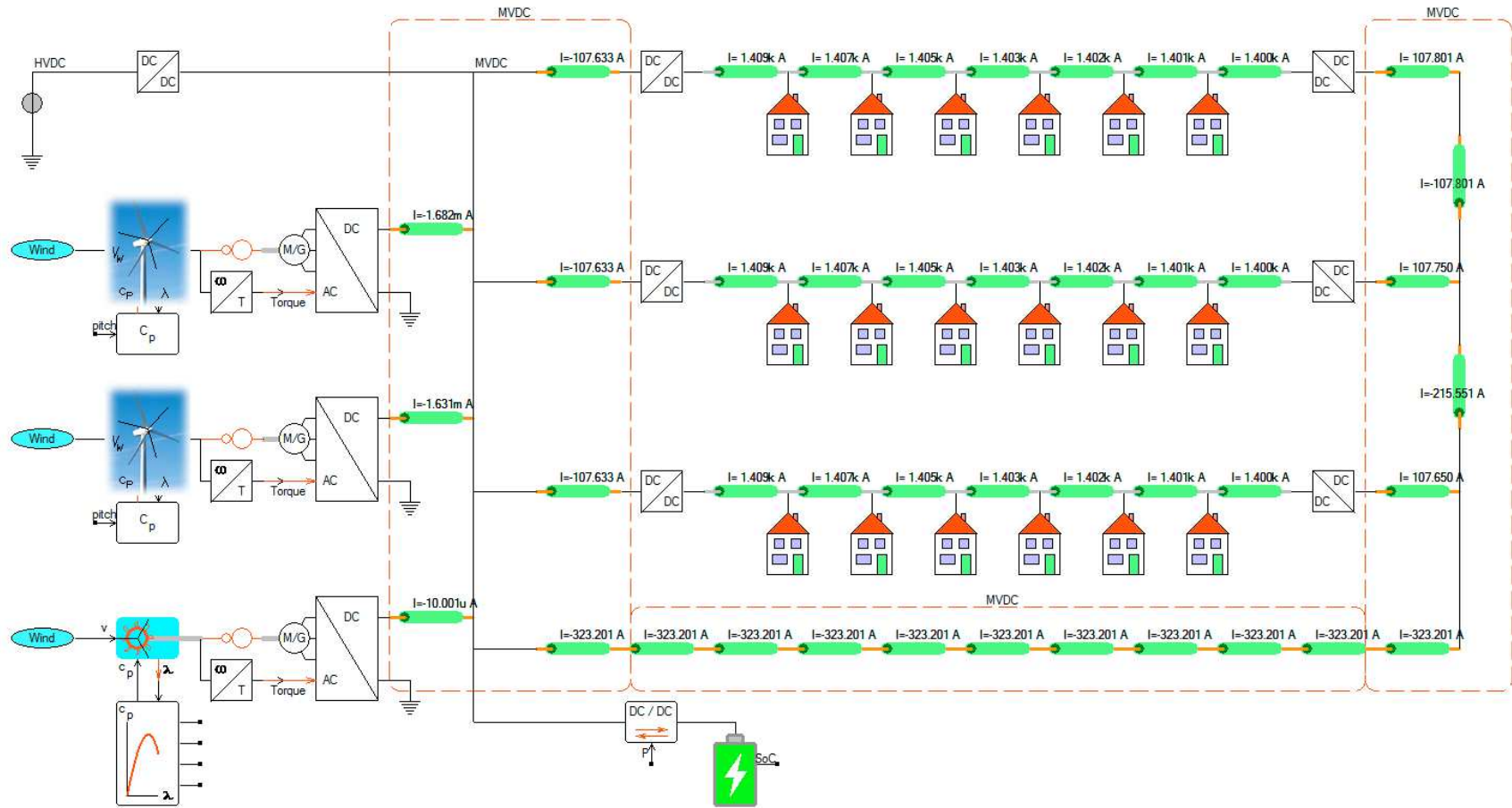
- HVDC > 100kV
- MVDC 10 - 20kV
- LVDC 300 - 800 volt
- Telecom 48V
- Maritiem 3.3kV - 6.6kV
- Industrieel > 500V
- Straatverlichting 300 - 800 volt
- Spoorwegen, Metro & Tram 600V - 3kV
- USB-C 20V

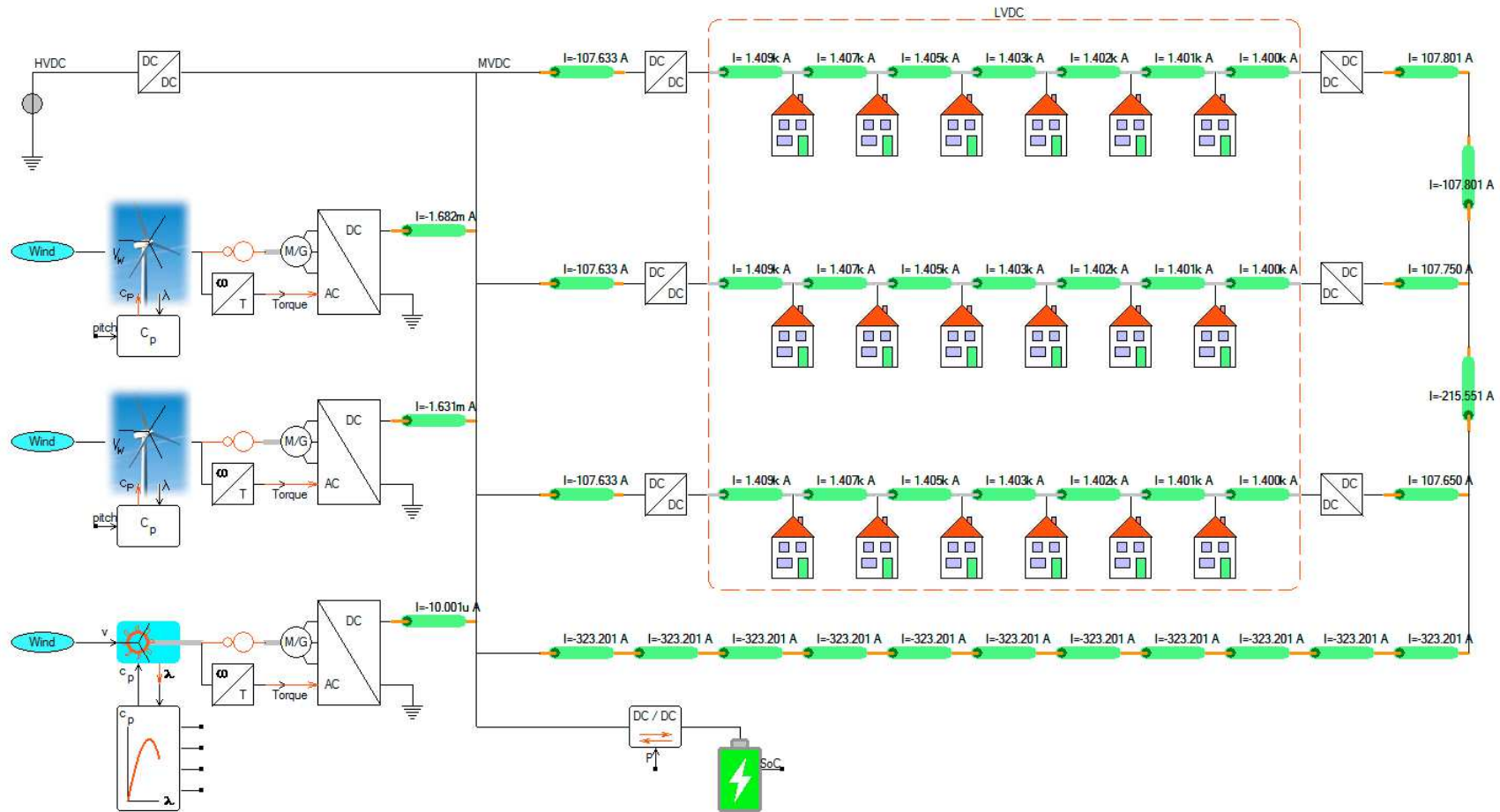
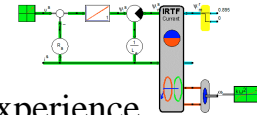
Welke Netten: HVDC

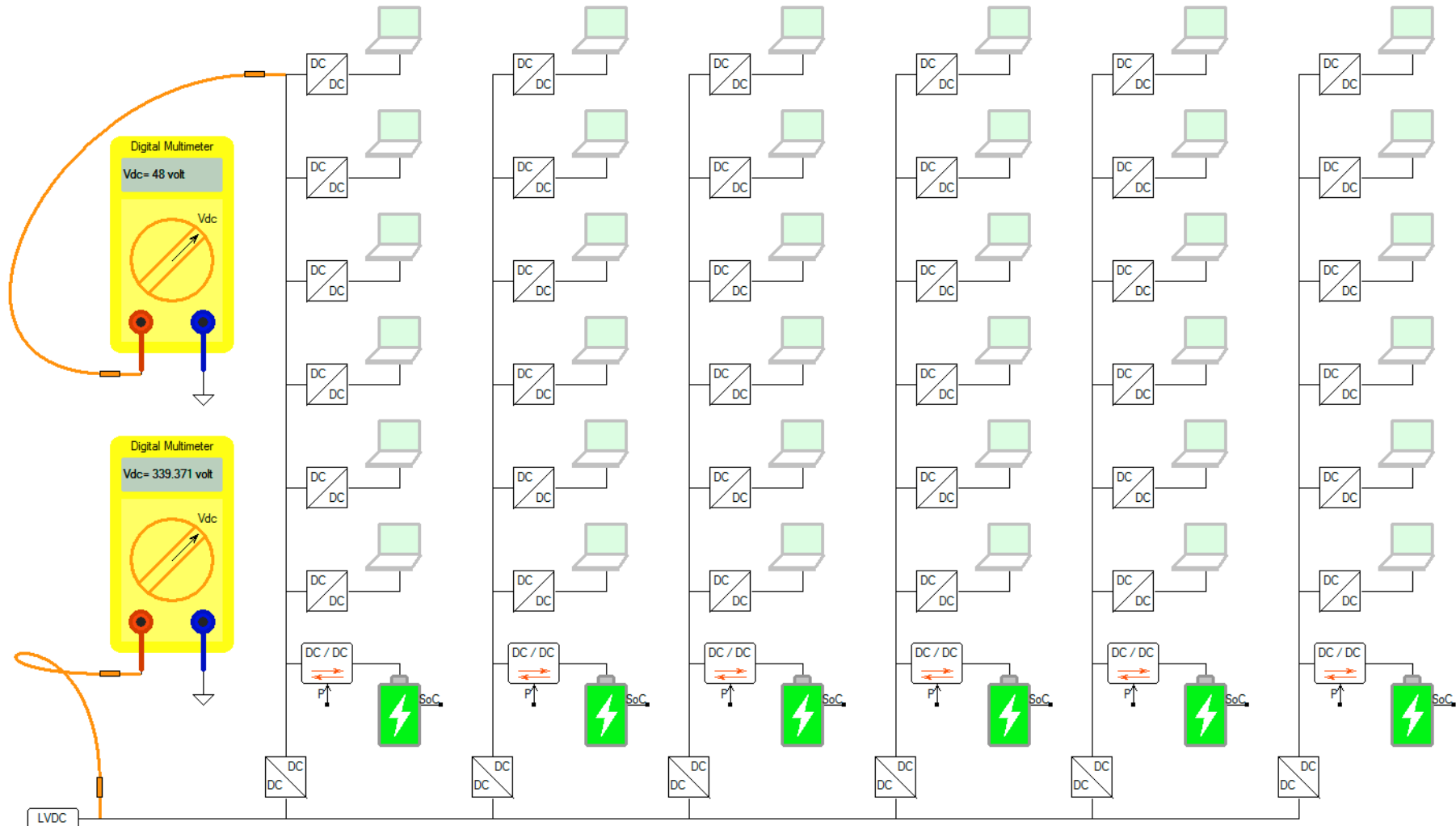

Welke Netten: MVDC

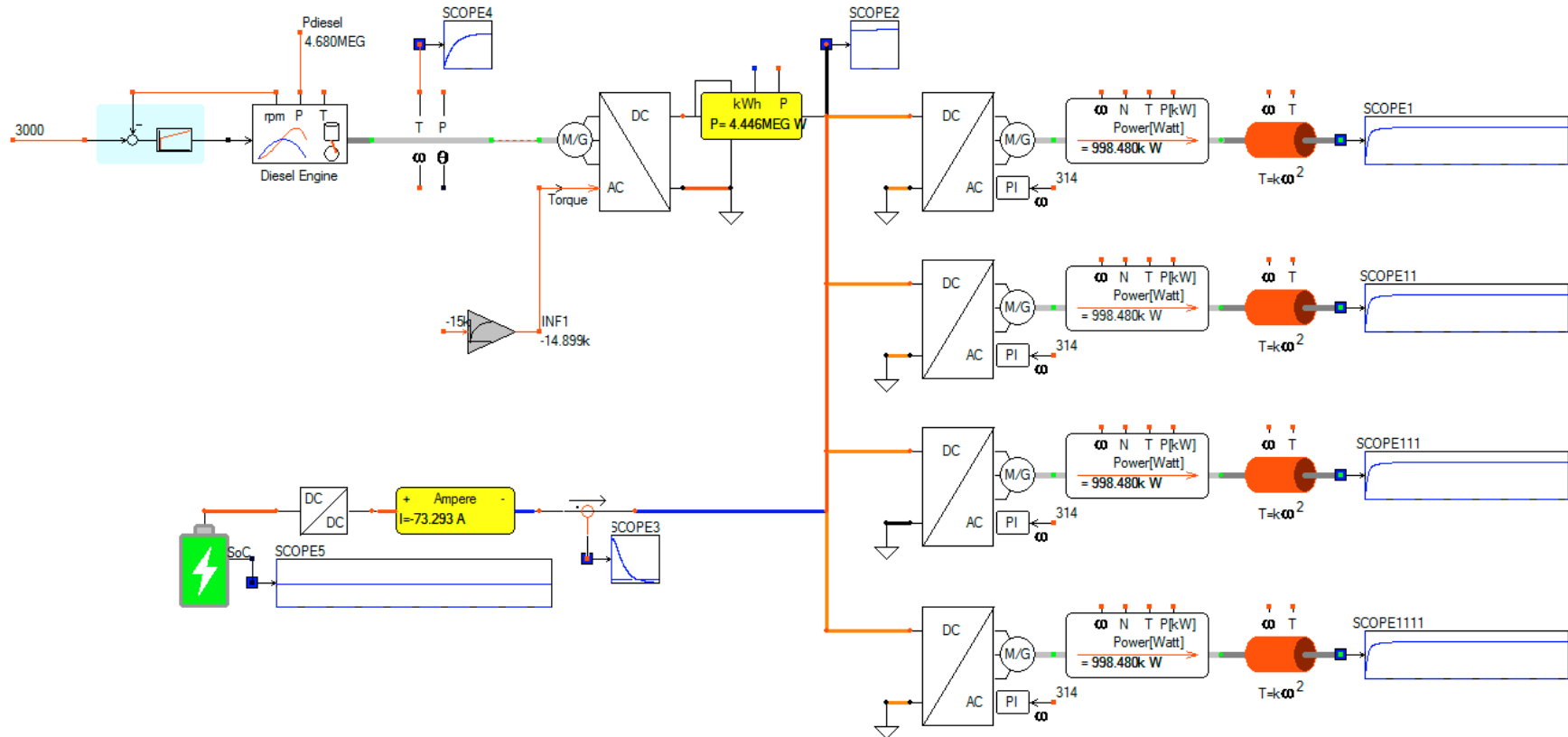

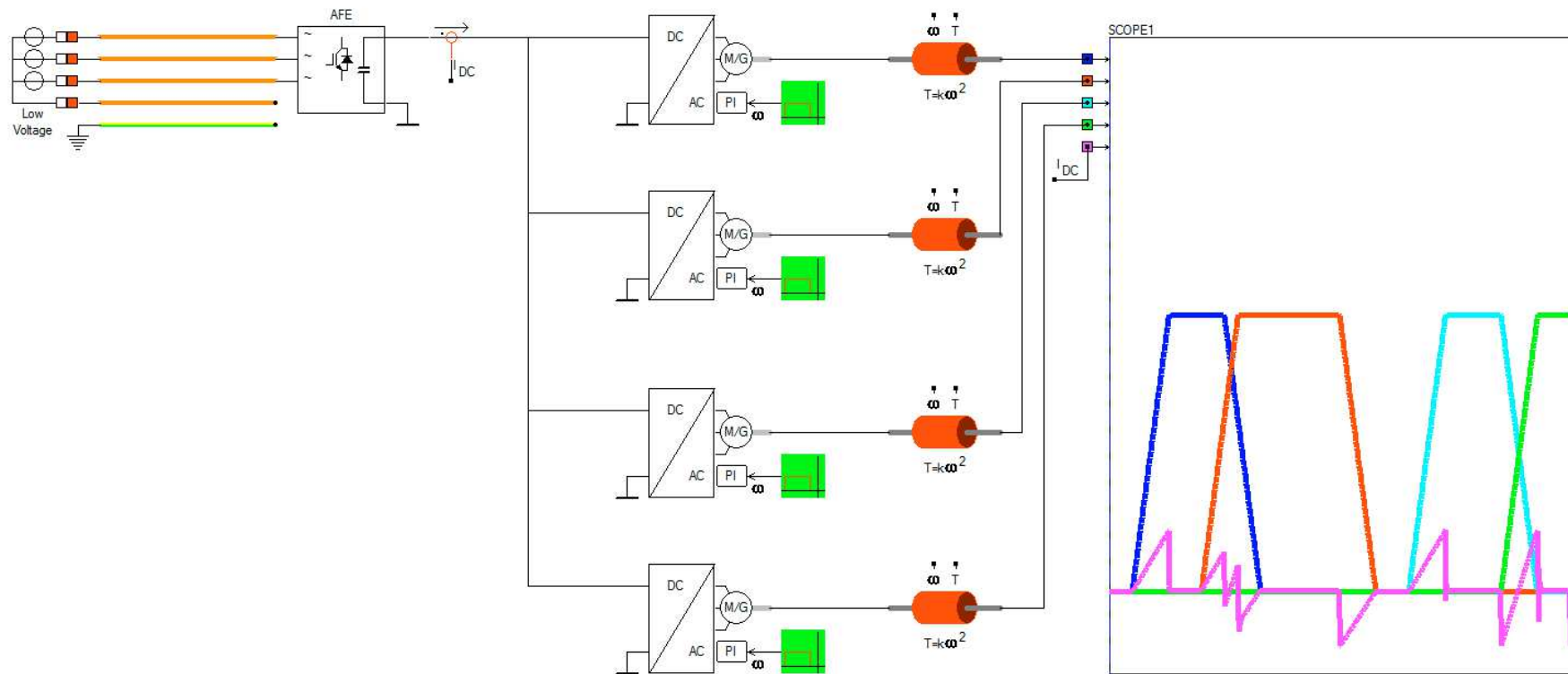
Welke Netten: LVDC

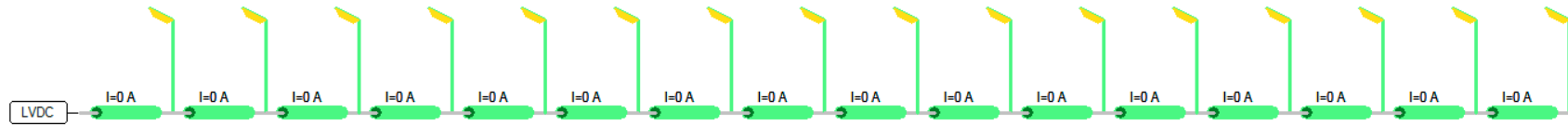

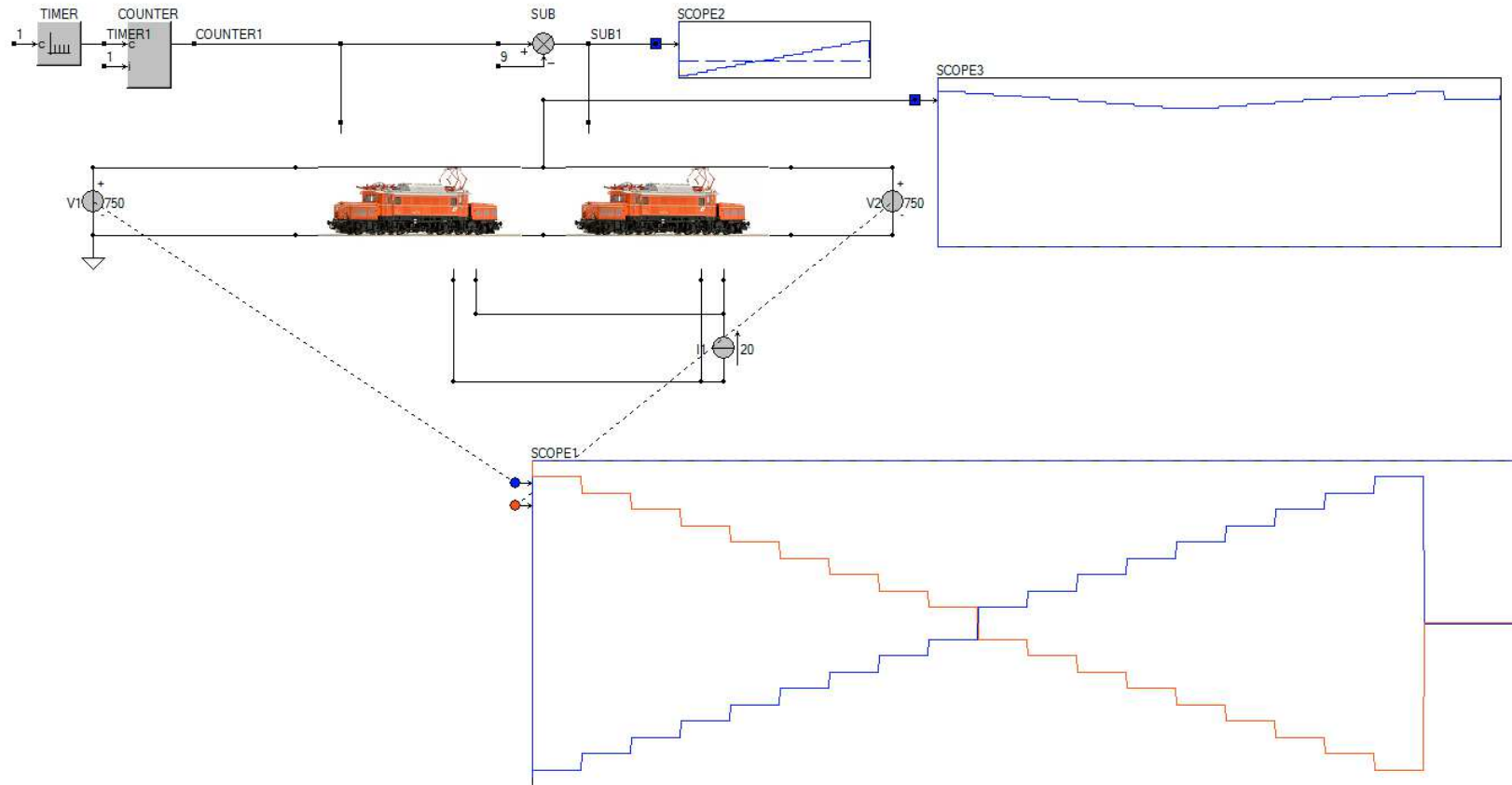
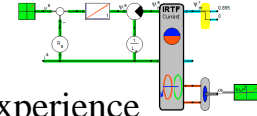

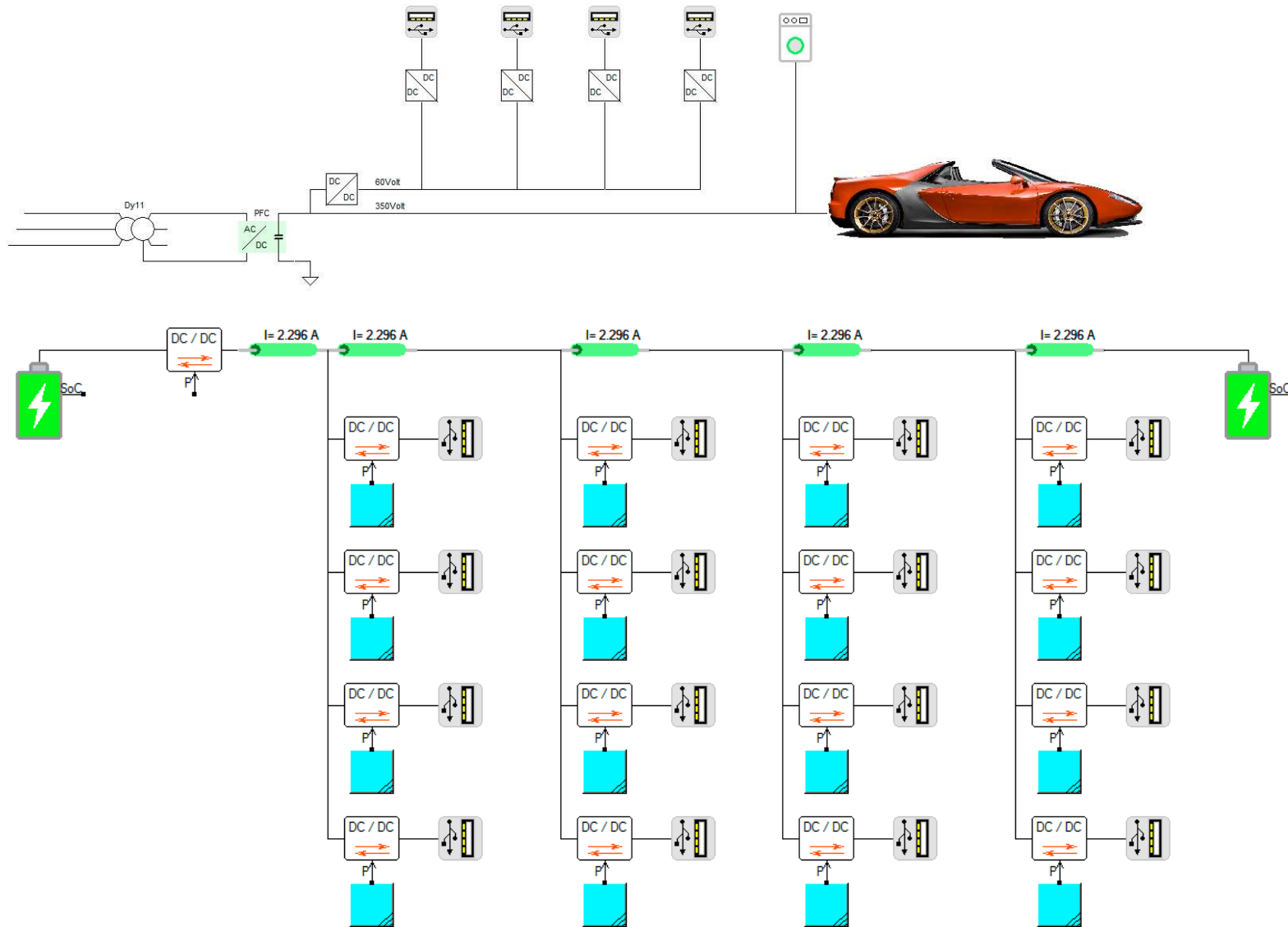
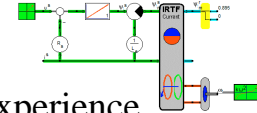

Welke Netten: Straatverlichting

Welke Netten: USB-C

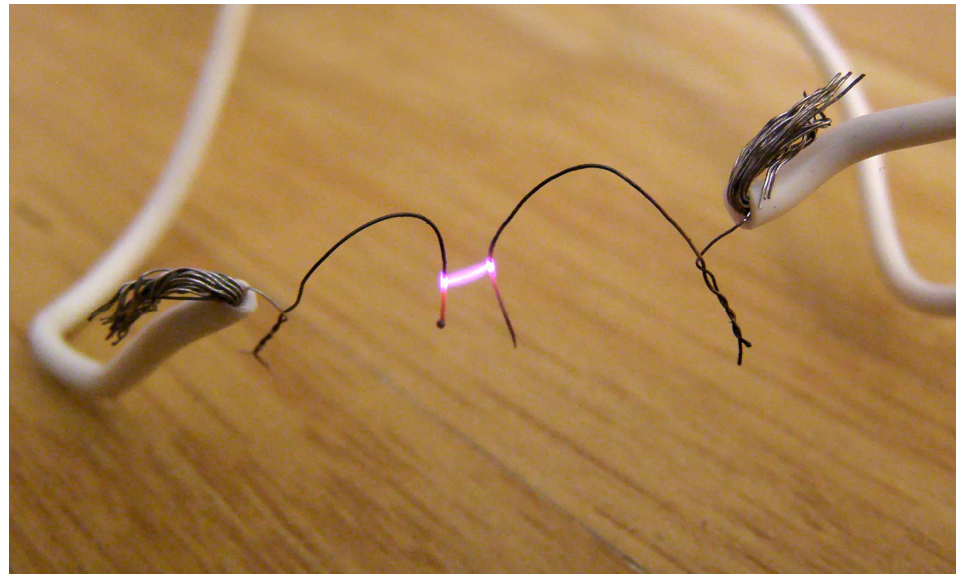

Zoveel verschillende DC netten?

- Helaas
- Maar.....
- Overall moet je schakelen en regelen met vermogenselektronica

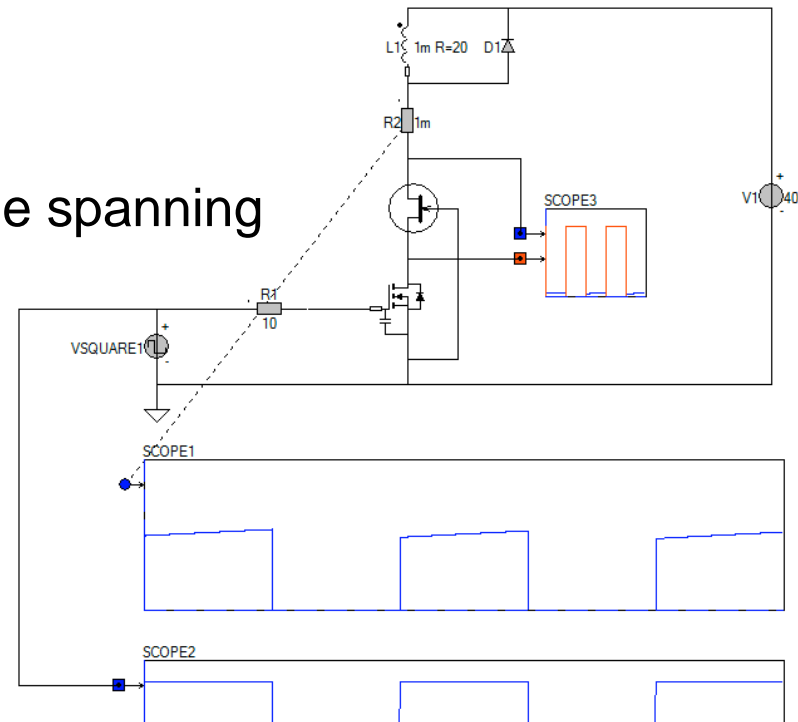
Waarom is het afschakelen zo lastig?

- Mechanisch afschakelen van grote stromen
  - Vonk
  - Plasma
  - Vlamboog
- Er is dus een bluskamer voor de vlamboog nodig.

Vermogenselektronica?

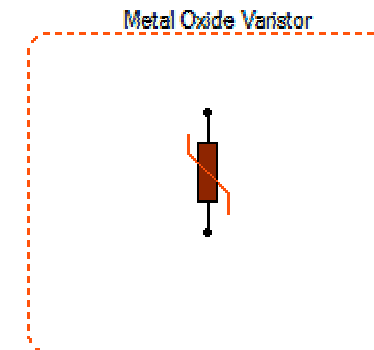
- Thyristor/GTO/BJT (dat was vroeger...)
- Mosfet laag vermogen
- IGBT hoog vermogen
- SiC / GaN Cascode voor hoge spanning

Halfgeleider geen last van vlamboog?

- Uitschakelen halfgeleider is geen probleem
- Grote di/dt
- $UL=Ldi/dt$ is het probleem
- Halfgeleider langzaam uit laten gaan
  - di/dt is dan beheersbaar!
- Geen bluskamer, wel Metal Oxide Varistor MOV

Waar wil / moet je schakelen?

- On/Off
  - Verlichting, stofzuiger
- Breaker
  - Kortsluitbeveiliging
- Stekker
  - Eerst afschakelen, dan pas de stekker eruit

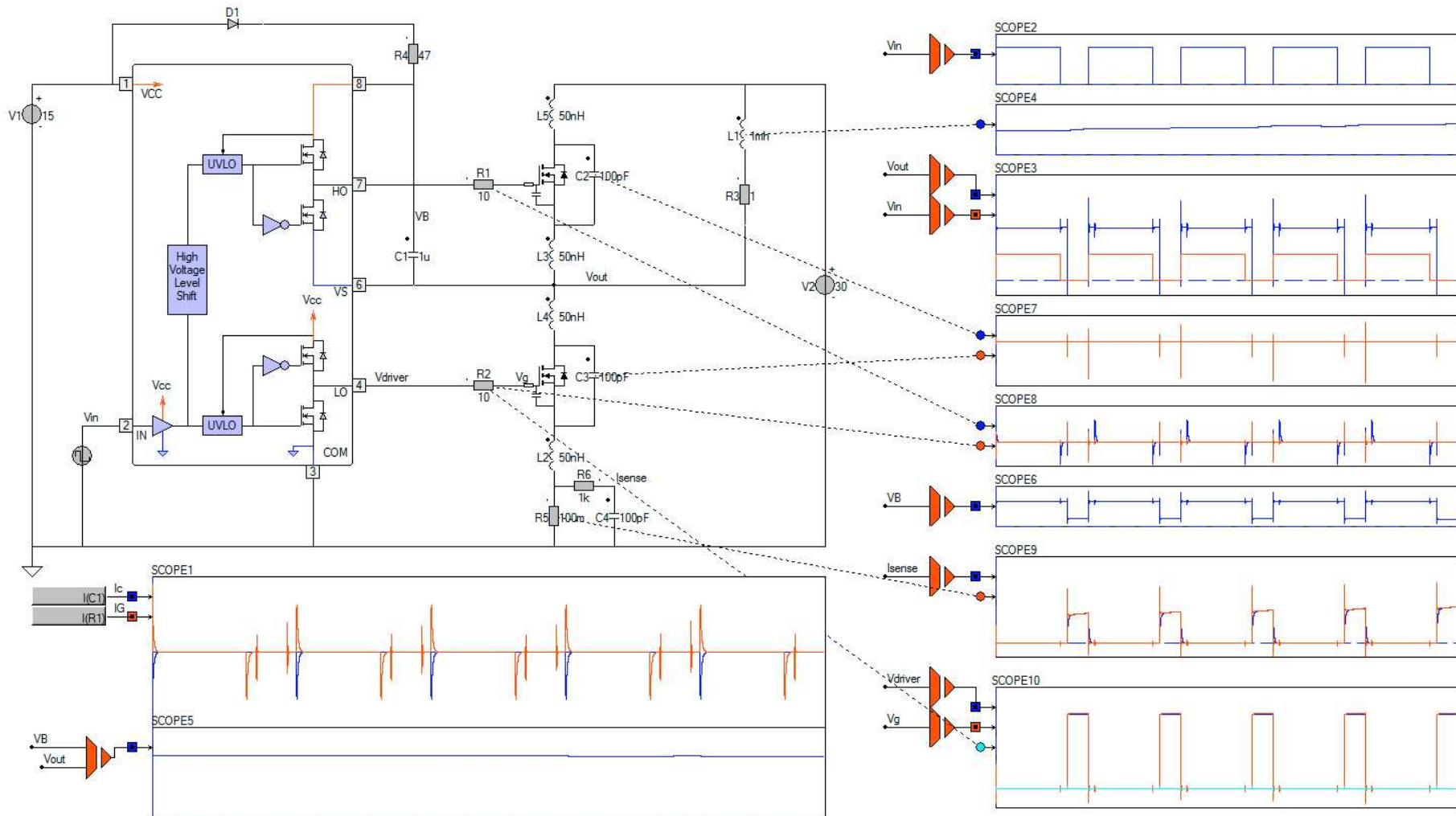
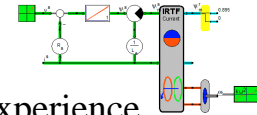
Is er altijd een schakelaar nodig?

- < 48volt
  - Minder kans op vlamboog
- On/Off / Powerflow regelen
- Mechanische knop / Elektronisch

On/Off of Powerflow regelen?

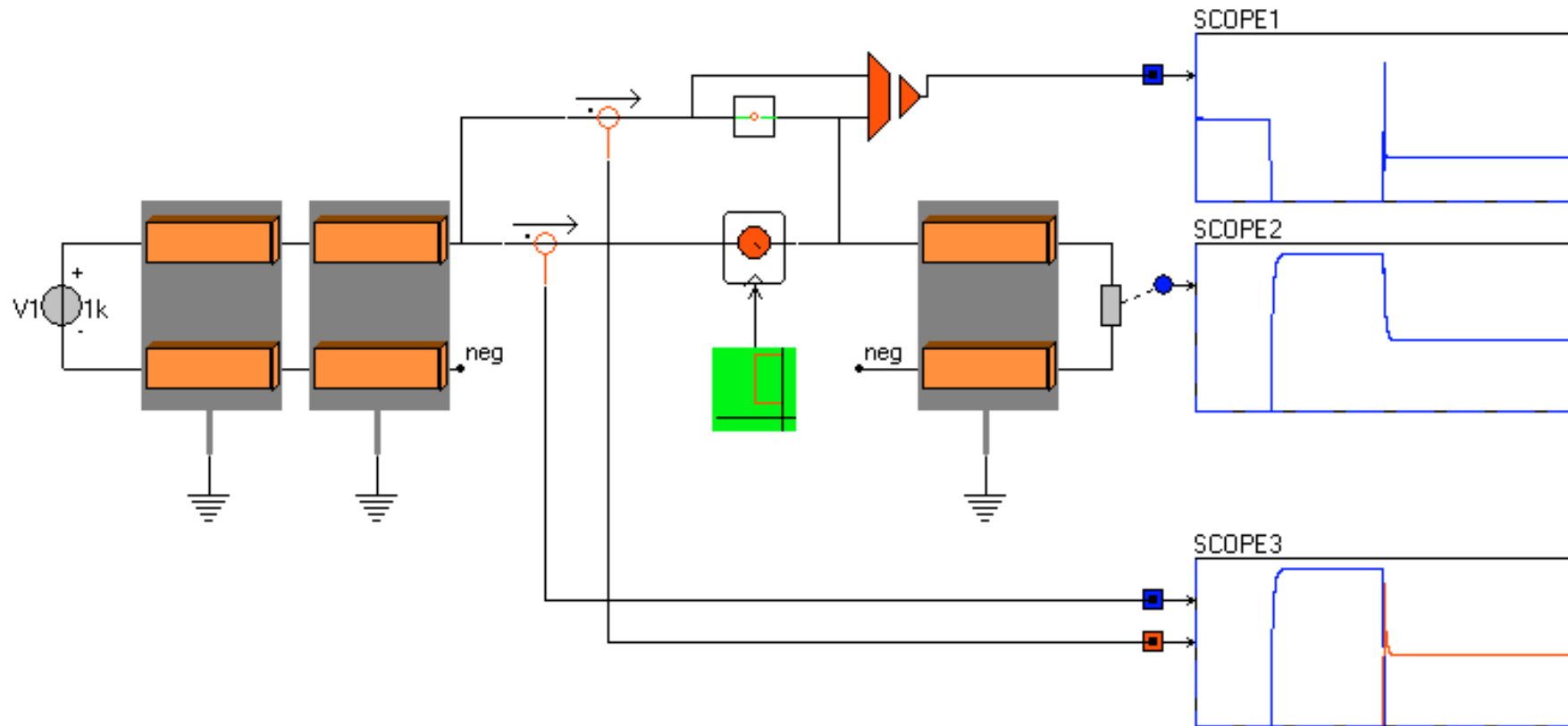
- Eenvoudig voorbeeld
  - Dimmer voor verlichting
- Powerflow regelen
  - Bijladen van veel laptops
- Bidirectionele powerlfow
  - Solar, storage en openbaar Net

EMI erger bij DC dan bij AC?

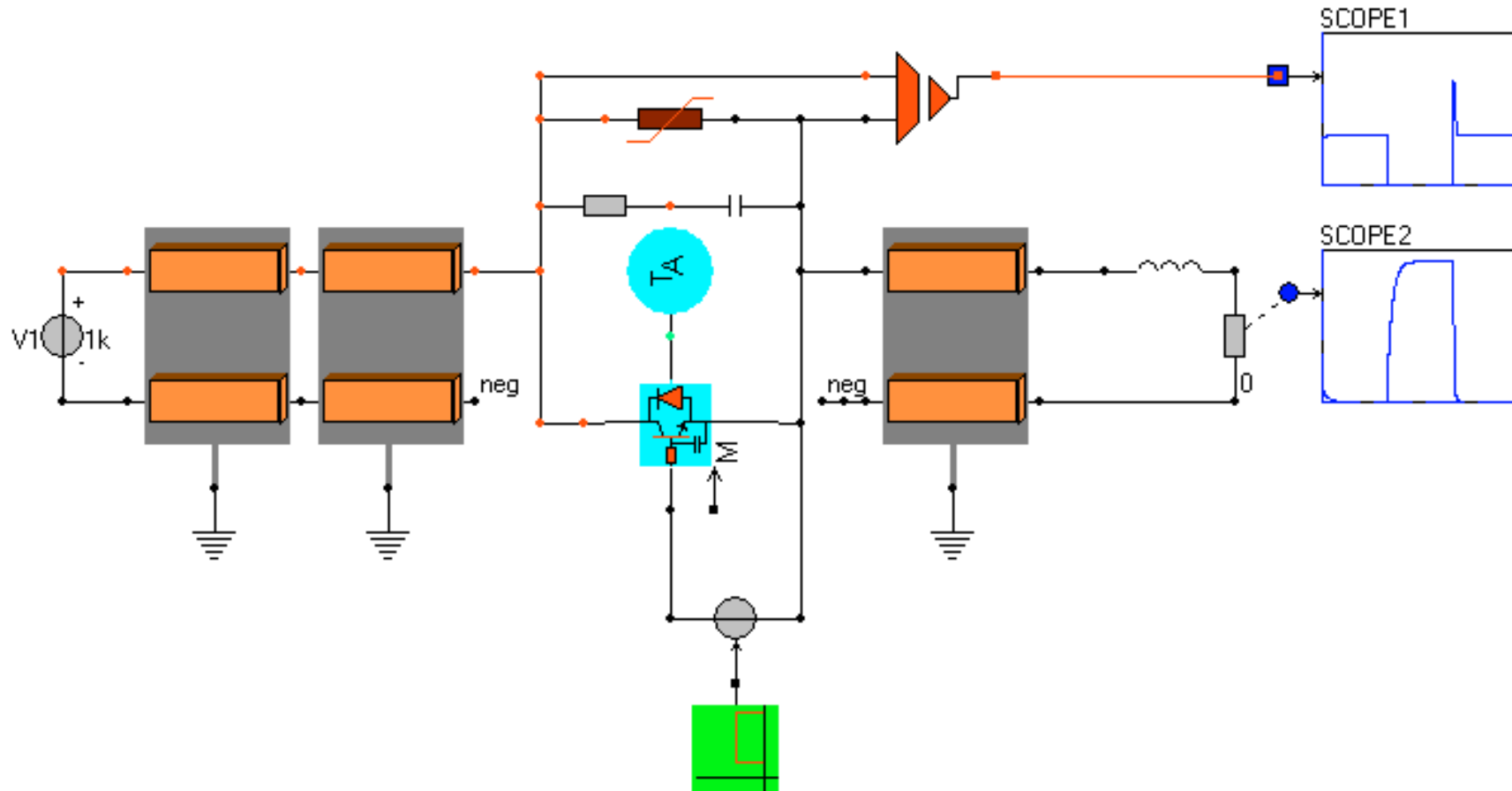
Applicatie voorbeeld: Maritiem

- Afgeschakelen lage spanning is geen probleem, want er is geen spanning voor de vlamboog
- Afgeschakelen hoge spanning -> Vlamboog
- Vlamboog met magneetveld wegblazen.

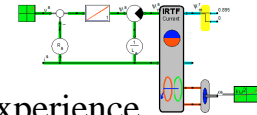

Afschakelen scheepsinstallatie

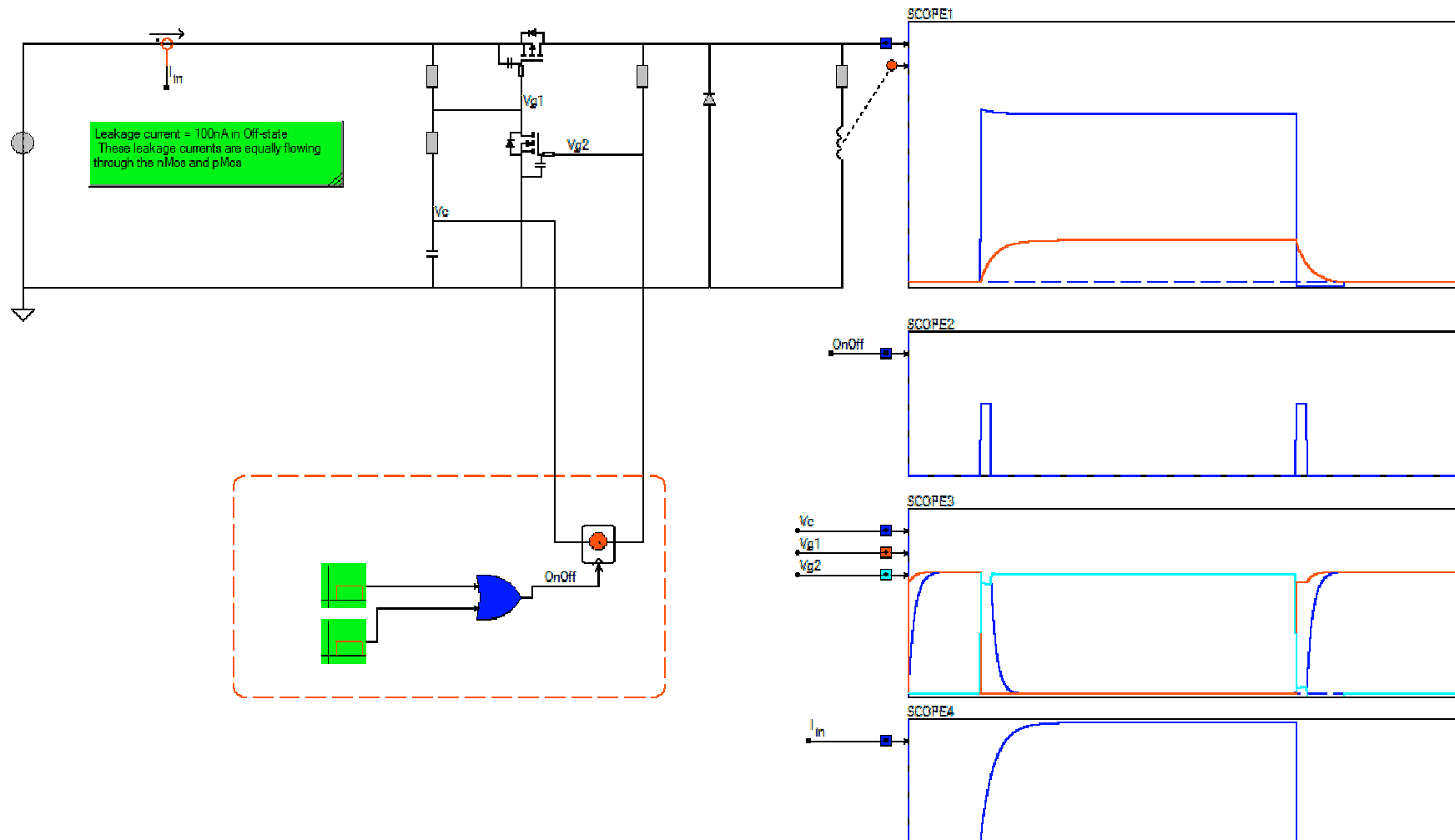
- Instabiliteit in het DC net na het afschakelen

Applicatie voorbeeld: Laag vermogen

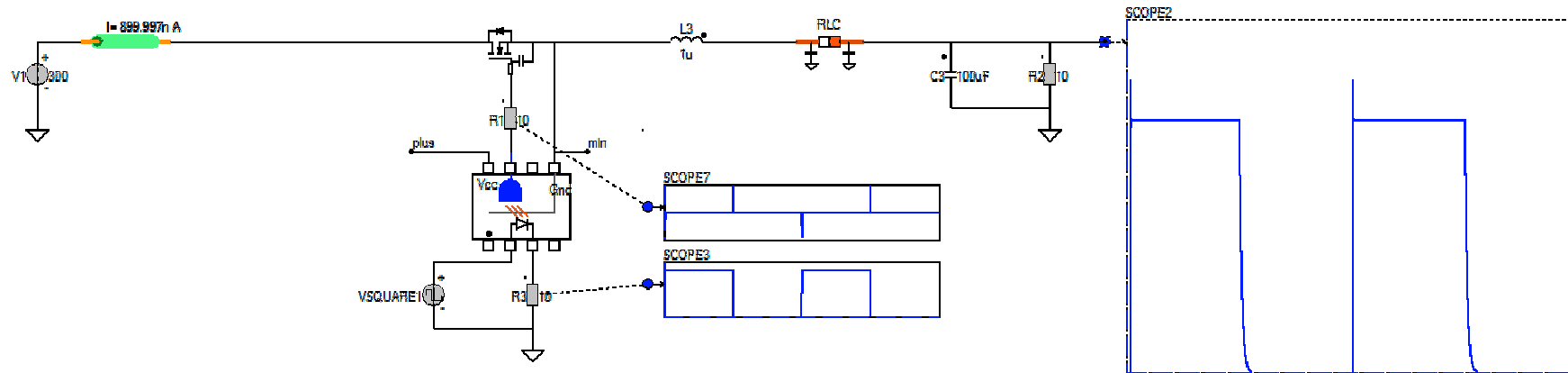
- Wordt al heel lang toegepast, maar is niet erg efficient!

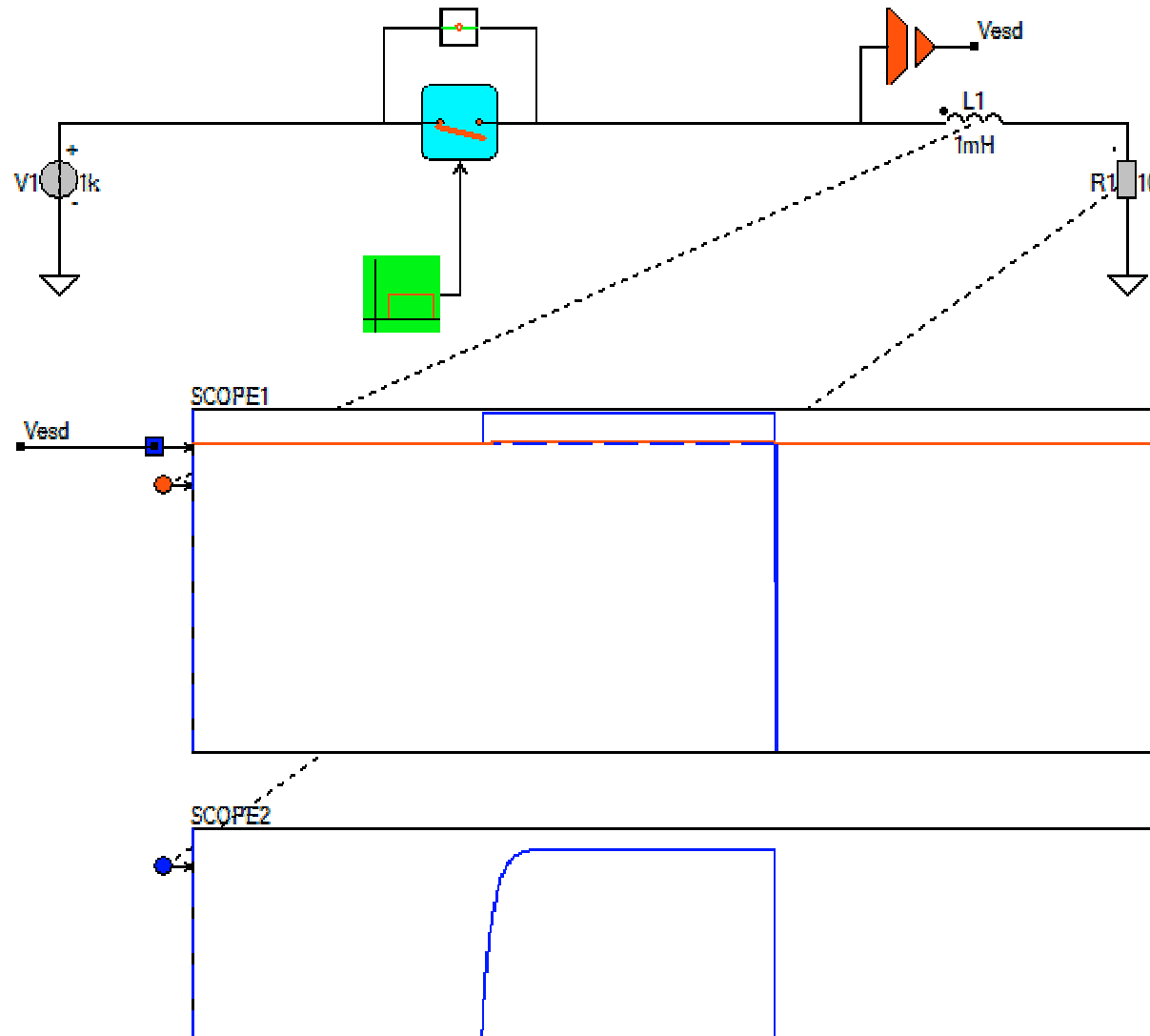
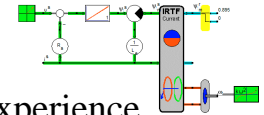

Schakelen van laag vermogen

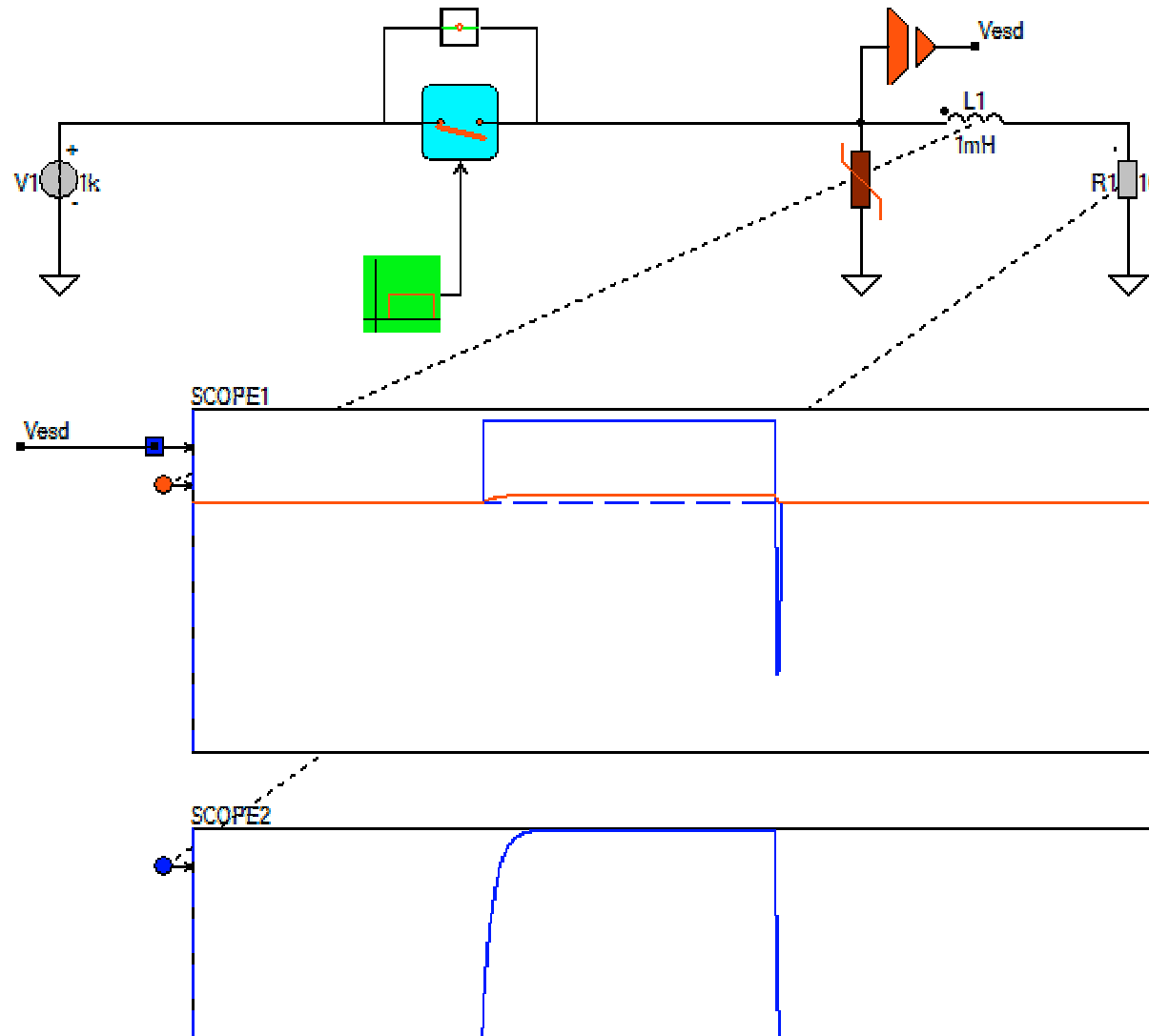
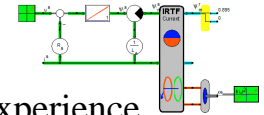
- Kan beter met Nmosfet
- Desondanks kan je niet zomaar afschakelen

Afschakelen: Wat gebeurt er?

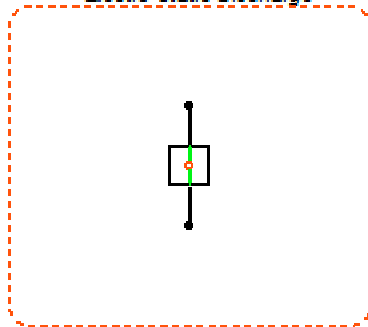
Afschakelen: Blussen?

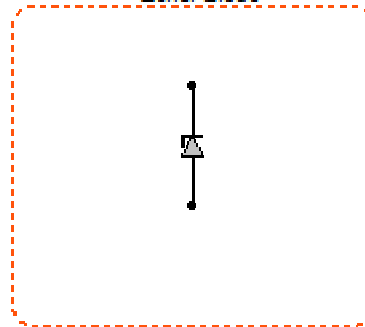
Afschakelen: Blussen is zonde

- Blussen is in feite energie wegbranden

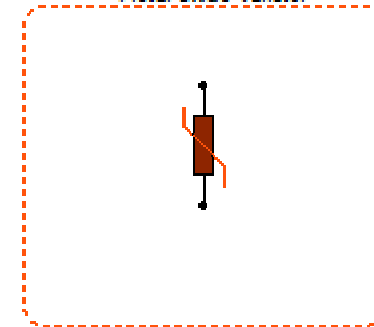
Electro Static Discharge

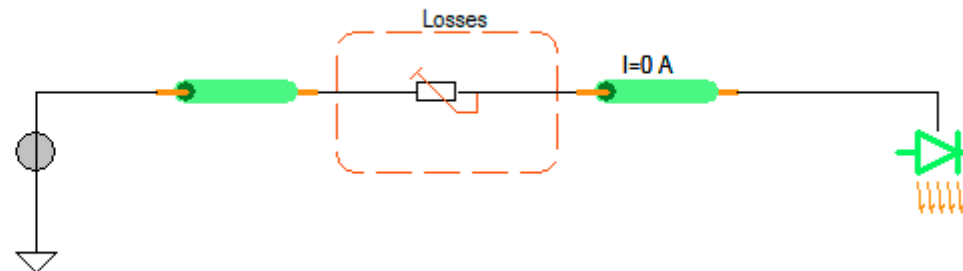
Zener Diode

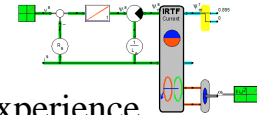

Metal Oxide Varistor

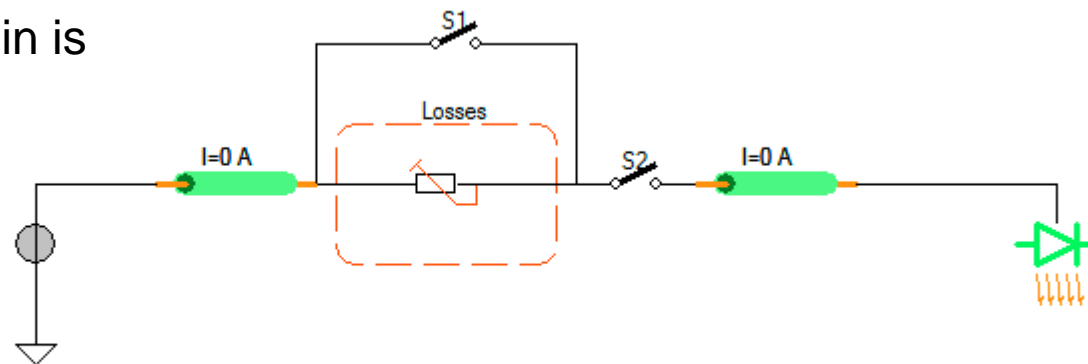

- Je kan alleen afschakelen, als je de stroom door verhogen van de weerstand kleiner maakt.
- Het vermogen in de weerstand is je verlies!
- Dus je moet die weerstand zo snel mogelijk verhogen

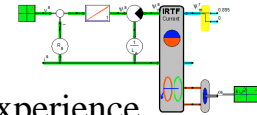

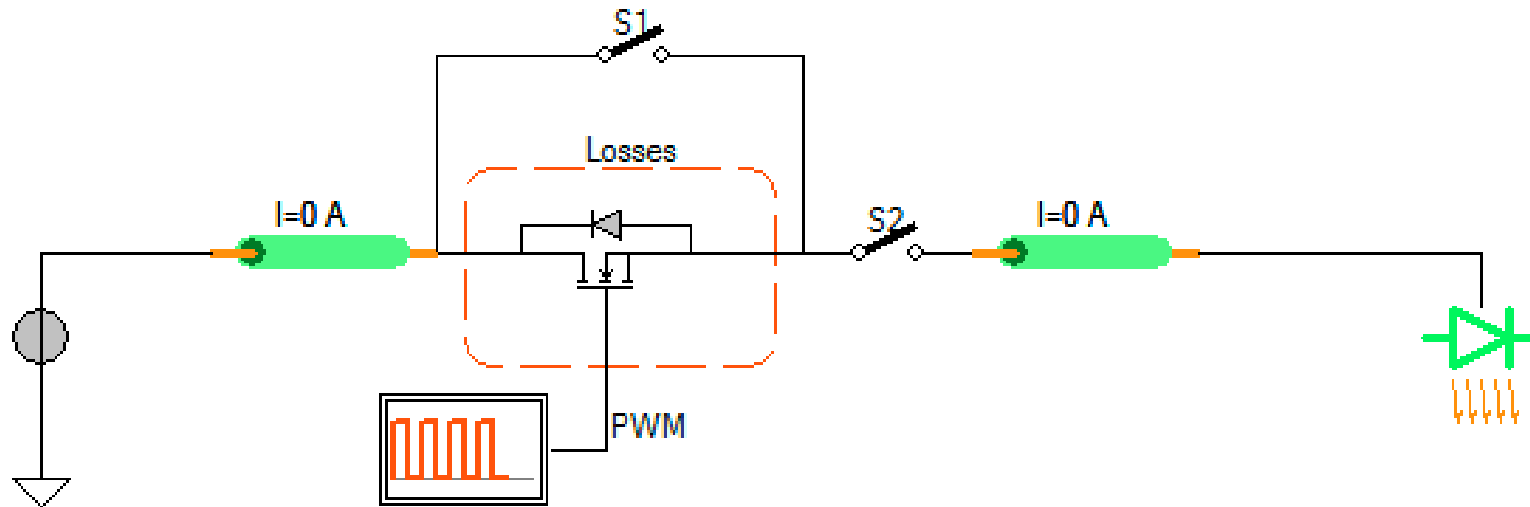
- De lamp brandt
  - Weerstand is heel klein
  - Schakelaar S1 is gesloten
  - Alle stroom door S1, geen verlies

- Hoe schakel je af?
  - Weerstand is heel klein
  - Zet S1 open
  - Maak de weerstand groter
  - ...totdat de stroom klein is
  - Zet S2 open

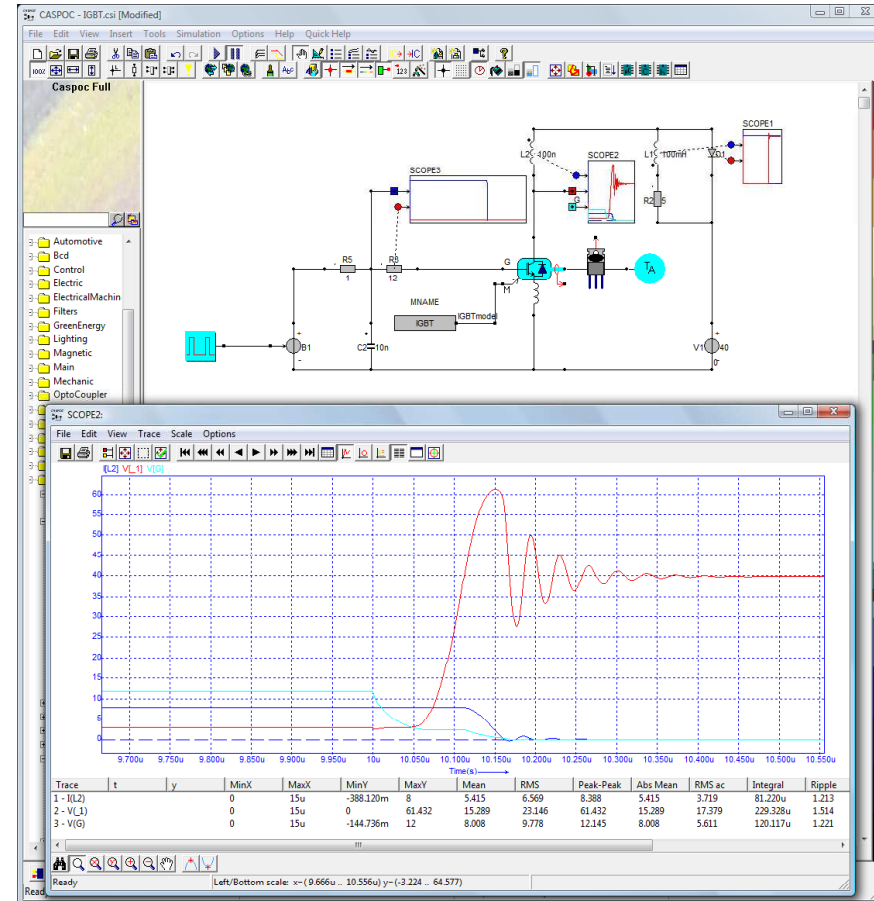
Hybride schakelaar met Mosfet

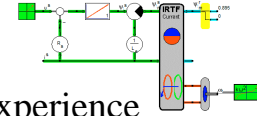
- In plaats van een regelbare weerstand neem je een Mosfet
  - Mosfet gaat langzaam uit (geen ns maar us)
  - di/dt is dan beheersbaar

- Afschakelen DC?
- Hybride schakelaar

■ Vragen?

